Thesis Title
 Characterization
 of
 Biosurfactant
 Produced
 by

 Actinomycetes Isolated from Soil
 Soil

Ms. Intira Thampayak

Degree

Author

Doctor of Philosophy (Biotechnology)

 Thesis Advisory Committee
 Prof.Dr.Saisamorn Lumyong
 Chairperson

 Assoc.Prof.Dr.Somboon Anuntalabhochai
 Member

 Asst.Prof.Dr.Naowarat Cheeptham
 Member

 Asst.Prof.Dr.Sunanta Wangkarn
 Member

 Dr.Puttinan Meepowpan
 Member

## Abstract

Two hundred and twentynine soil actinomycetes were initially screened for extracellular biosurfactant activity by a drop-collapse method in liquid medium containing sesame oil, soybean oil, grape seed oil, or sunflower oil as sole source of carbon. It was found that three isolates, S71, S72 and S177 were capable of producing biosurfactant. Morphological and chemotaxonomic analysis revealed that these isolates in the genus *Streptomyces*. Phylogenetic analysis using 16S rDNA sequence showed that isolates S71 and S177 were closely related to *S. griseoflavus* sharing 99% 16S rDNA similarities, whereas isolate S72 was closely related to *S. fradiae* sharing only 98% 16S rRNA similarity. Isolate S72 was selected for further study of biosurfactant production. Kim's medium supplemented with sesame oil as carbon source was used as growth and biosurfactant producing medium and incubated at room temperature. The biosurfactant was isolated from the cell-free culture broth by liquid-liquid extraction with a mixture of chloroform:methanol (2:1 v/v). The crude extract has no toxic to both large cell lung carcinoma and 3T3 normal mouse



ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright<sup>©</sup> by Chiang Mai University All rights reserved

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การตรวจสอบลักษณะสารลดแรงตึงผิวชีวภาพที่ผลิตโดย		
	เชื้อแอกติ โนมัยซีสที่แยกได้จากดิน		
ผู้เขียน	นางสาวอินทิรา แถมพยัคฆ์		
ปริญญา	วิทยาศาสตรคุษฎีบัณฑิต (เทคโนโลยีชีวภาพ)		
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ศ.คร.สายสมร	ลำยอง	ประธานกรรมการ
	รศ.คร.สมบูรณ์	อนันตลาโภชัย	กรรมการ
	ผศ.ดร.เนาวรัตน์	ชีพธรรม	กรรมการ
	ผศ.ดร.สุนันทา	ວັงกานต์	กรรมการ
	คร.พุฒินันท์	มีเผ่าพันธ์	กรรมการ

## บทคัดย่อ

ได้กัดกรองเชื้อแอกติโนมัยซีสที่สร้างสารลดแรงตึงผิวชีวภาพจากตัวอย่างคินจำนวน 229 ใอโซเลตด้วยวิธี drop collapse โดยเลี้ยงเชื้อในอาหารที่ใช้น้ำมันพืช ได้แก่ น้ำมันงา น้ำมันถั่ว เหลือง น้ำมันเมล็ดองุ่น และน้ำมันทานตะวัน เป็นแหล่งคาร์บอน พบว่ามี 3 ไอโซเลตจากทั้งหมด 219 ไอโซเลตที่ผลิตสารลดแรงตึงผิวชีวภาพ คือ S71, S72 และ S177 เมื่อนำมาจัดกลุ่มโดยอาศัย กุณสมบัติทางรูปร่างลักษณะและองค์ประกอบกางเคมีพบว่าจัดอยู่ในสกุล *Streptomyces* จากการ นำลำดับเบสบางส่วนของ 16S rDNA ของทั้ง 3 ไอโซเลตมาทำ phylogenetic tree พบว่า S71 และ S177 มีความเหมือนกับ *S. griseoflavus* 99% ส่วน S72 เหมือนกับ *S. fradiae* 98% เมื่อ นำ S72 มาศึกษาการผลิตและหาชนิดของสารลดแรงตึงผิวชีวภาพที่เชื้อสร้างขึ้น โดยใช้ Kim's medium ที่เดิมน้ำมันงาเป็นแหล่งการ์บอน เป็นอาหารเลี้ยงเชื้อและผลิตสารลดแรงตึงผิวชีวภาพ บ่ม เพาะที่อุณหภูมิห้อง จากนั้นทำการสกัดสารลดแรงตึงผิวชีวภาพจากอาหารเลี้ยงเชื้อที่ปราศจากเซลล์ ด้วยสารผสมระหว่างกลอโรฟอร์มและเมทานอลในอัตราส่วน 2:1 สารสกัดที่ไม่มีความเป็นพิษต่อ เซลล์เพาะเลี้ยง 2 ชนิด คือ large cell lung carcinoma และ 3T3 normal mouse fibroblast cell line นำสารสกัดที่ได้ไปทำให้บริสุทธิ์ด้วยวิธี flash column chromatography และ preparative thin layer chromatography จากการพิสูจน์โครงสร้างด้วยโปรตอน, คาร์บอน เอ็นเอ็มอาร์ และแมสสเปคโตรเมตรี ได้สารประกอบหลัก 2 ตัว คือ sesamin และ sesamolin



ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright<sup>©</sup> by Chiang Mai University All rights reserved